

REGLAMENT DE FUNCIONAMENT DE LA COMISSIÓ DEL NOMENCLÀTOR I DEL PROCEDIMENT PER A L'ASSIGNACIÓ DE DENOMINACIONS DE CARRERS, EQUIPAMENTS I ESPAIS PÚBLICS DE TORTOSA

PREÀMBUL

El nomenclàtor, com a conjunt de noms d'una població, constitueix una riquesa patrimonial que posa en contacte la llengua i la cultura amb el seu territori i, per tant, forma part de la història del municipi. Una història viva en què els noms de lloc estan en constant evolució. Les denominacions de vies, places, espais, sectors, llocs i equipaments formen part del patrimoni col·lectiu i aporten un reconeixement públic a la manera popular de denominar els espais, a una causa, a la memòria d'un personatge, a un esdeveniment... És per això que el topònim incorpora un valor afegit de caràcter afectiu a l'espai objecte de denominació, que contribueix a reforçar la identificació amb l'entorn més pròxim i el sentiment ciutadà de pertinença a la col·lectivitat.

La toponímia premianenca és, doncs, un patrimoni col·lectiu de la ciutat que, a més de ser un element d'informació sobre la història dels llocs que anomena, és l'element identificador bàsic del territori i serveix per acotar-lo i definir-lo. Amb el nomenclàtor les tortosines i tortosins ens sentim més identificats amb la nostra població, el nostre marc geogràfic quotidià. El coneixem millor i ens el fem més nostre. Per tant, és recomanable que l'assignació de noms estigui sotmesa a unes regles clares, ordenades i sistemàtiques.

Amb la voluntat d'establir un mecanisme que permetés dur a terme correctament la competència de la corporació local sobre la denominació de carrers, places, camins, espais, equipaments i edificis de la ciutat —no tan sols de nova creació sinó també per al canvi de denominacions anteriors—, a data 20 de juny del 2024 es va constituir una Comissió a l'Ajuntament de Tortosa, una Comissió que serà substituïda per la nova Comissió tècnica encarregada d'elaborar l'avantprojecte del Reglament municipal del Funcionament de la Comissió del Nomenclàtor i del procediment per a l'assignació de denominacions de carrers, places, camins, espais, equipaments i edificis de la Ciutat; tenint en compte la voluntat de comptar amb diferents opinions i el compromís de fomentar la participació en els assumptes públics —no només dels grups polítics municipals, sinó també de persones de reconeguda vàlua a nivell associatiu o cultural de Tortosa — a l'hora de definir la nomenclatura d'aquests nous espais, es creu convenient la constitució de la Comissió del Nomenclàtor d'Espais Públics i Equipaments de Tortosa com a òrgan assessor i de caràcter consultiu de l'alcaldia per a l'exercici de les competències municipals en matèria de manteniment actualitzat de la nomenclatura dels equipaments, carrers i vies públiques del municipi, amb les següents funcions:

- Establir la tipologia dels espais i equipaments pendents de denominació i dels de nova creació.
- Proposar noms adients per als espais i equipaments pendents de denominació i, si escau, de modificació dels ja existents.
- Recollir les diverses propostes de noms per als espais públics del municipi.
- Confeccionar i mantenir un catàleg de noms en previsió de futures denominacions.

Aquest òrgan ha estat operant amb criteris objectius, amb rigor, però ho ha fet sense un funcionament regulat. En aquests moments, es considera que cal reforçar el seu rol estratègic en l'activitat municipal per tal que pugui consolidar-se amb el seu tarannà democràtic i el seu funcionament eficaç.

Les directius bàsiques que recull aquest reglament s'emparen en el decret 133/2020, de 17 de novembre, sobre l'establiment i l'ús de la toponímia i sobre la comissió de toponímia, la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística i la resolució de 29 d'abril de 2020, de la Subsecretaria per la qual se publica la Resolució de 17 de febrer de 2020, de la Presidència de l'INE i de la Direcció General de Cooperació Autonòmica i Local, per la qual es dicten instruccions tècniques als ajuntaments sobre la gestió del Padró municipal.

CAPÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objectiu

1. Determinar el procediment de la denominació de vials, equipaments i espais públics del municipi.
2. Elaborar i mantenir actualitzada una proposta de Nomenclàtor Oficial de vials, equipaments i espais públics del municipi.

3. Proposar denominacions de nous vials, equipaments i espais públics o la seva modificació qual escaigui.

Article 2. Àmbit d'aplicació

Aquest reglament serà d'aplicació en la ciutat de Tortosa.

Article 3. Definicions i conceptes

1. Als efectes d'aquest reglament s'entén per:

a. Vies urbanes: les que transcorren íntegrament pel sòl urbà i, en funció de la seva definició lingüística, que portaran preferentment la denominació d'avinguda, carrer, carreró, passatge, passeig, plaça, rambla, rasa, pujada, baixada, ronda, travessia o qualsevol altre adient a la tipologia de via urbana.

b. Travessera: la part d'una carretera que transcorre pel nucli urbà s'anomenarà preferentment carretera o travessera.

c. Espais públics: els terrenys de titularitat pública i d'ús públic destinats a activitats d'esbarjo, lúdiques, educatives, culturals etcètera. En funció de la seva definició lingüística poden anomenar-se plaça, jardí, parc, rotonda...

d. Equipaments i edificis públics: els centres i dependències on es prestin serveis als ciutadans, així com tots els que són de propietat municipal.

2. Per als diferents tipus de vials, espais o equipaments recollits en el punt anterior s'utilitzarà de manera preferent la denominació que s'hi recull. No obstant això, de manera motivada, la Comissió del Nomenclàtor de Tortosa podrà proposar-ne d'alternatius.

3. La denominació es compondrà amb el tipus de via, equipament o espai i el nom específic. Pel que fa als equipaments, la denominació podrà anar acompanyada del destí de l'equipament o de la identificació de l'activitat del centre.

CAPÍTOL II. FUNCIONAMENT DE LA COMISSIÓ DEL NOMENCLÀTOR DE TORTOSA

Article 4. Objecte

La Comissió del Nomenclàtor és un òrgan estratègic d'assessorament i consulta que té assignada la competència d'informar, amb caràcter no vinculant, de tots els assumptes relatius a la denominació de vials, espais i equipaments públics del municipi, de conformitat amb els articles 15 i següents de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, dels articles 13 i següents de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Article 5. Funcions

Són funcions de la Comissió:

1. Assessorar el govern municipal en relació a les propostes de denominacions de vials, espais i equipaments públics de la ciutat

2. Recollir informació referent a vials, espais i equipaments públics sense denominació

3. Recollir les propostes de noms per a vials, espais i equipaments públics del municipi

4. Informar de les propostes de denominació de vials, espais i equipaments públics que es presentin per iniciativa municipal, d'entitats o de persones interessades

5. Elaborar i mantenir un catàleg dels noms dels vials, equipaments municipals i espais públics del municipi. Aquest catàleg ha d'incloure la informació suficient de cada denominació perquè quan sigui el moment se'n

puguin commemorar les efemèrides

6. Confeccionar i mantenir un catàleg de noms en previsió de futures denominacions

7. Revisar periòdicament el nomenclàtor de vials, equipaments i espais públics de la ciutat i, cada deu anys, fer una publicació impresa del nomenclàtor local propi i diferenciat a fi que hom en tingui coneixement i referència

8. Elaborar, quan calgui, estudis i informes relacionats amb l'objecte d'aquest reglament. Per exemple, sobre les categories dels noms de la via pública (personatges tortosins, catalans, forasters, dones, homes, toponímia local antiga, toponímia major, valors...)

9. Estudiar i proposar millores relatives a la tasca i funcionament de la Comissió

10. Proposar espais de difusió i divulgació del Nomenclàtor Oficial de Tortosa a través dels mitjans locals

11. Els membres de la Comissió es comprometen a observar discreció respecte del contingut dels debats mantinguts, especialment perquè fora de context aquests debats es poden prestar a especulacions i distorsions.

Article 6. Composició

1. La Comissió del Nomenclàtor de Tortosa estarà formada per:

- - Presidència: la persona titular de l'Alcaldia, o electe local en qui delegui
- - Vocals:
- - Una persona representant de cada grup municipal representat al Ple durant el mandat vigent
- - Un màxim de sis persones a títol individual i en qualitat d'assessors amb coneixement contrastat en el camp de la toponomàstica, de la llengua catalana, de l'educació, de la història o del patrimoni cultural de Tortosa les quals seran designades per la Presidència
- - Secretari/a: persona tècnica municipal designat/da

2. El nomenament de tots els membres de la Comissió es farà via resolució d'Alcaldia a l'inici de cada mandat municipal. En la mesura que sigui possible, la Comissió incorporarà la paritat de gènere en la seva composició.

3. Sens perjudici dels supòsits de renúncia o defunció, les persones membres de la Comissió són de lliure remoció per part de l'òrgan que les hagi nomenades. En tot cas, cessaran en el seu càrrec coincidint amb la finalització de cada mandat de l'Ajuntament i es renovaran a l'inici del nou mandat.

4. En el cas que es produeixin baixes durant el mandat, es podran nomenar substituïts pel procediment establert.

Article 7. Règim de sessions i acords

1. Les sessions de la Comissió es convocaran per indicació de la Presidència.

2. La Comissió serà convocada com a mínim un dos vegades a l'any amb un ordre del dia que es desenvoluparà en un nombre de sessions indeterminat i necessari per abordar tots els punts que inclogui.

3. La Comissió es constituirà vàlidament amb l'assistència, com a mínim, de la meitat més un dels seus membres. La Comissió també quedarà vàlidament constituïda quan, malgrat no s'hagin acomplert els requisits de la convocatòria, estiguin reunits tots els seus membres i així ho acordin per unanimitat.

4. La Secretaria aixecarà acta de cada sessió, la qual reflectirà el dia i hora en què s'ha celebrat, relacionarà les persones assistents i recollirà els acords presos i altra informació que hom consideri rellevant.

5. En cada sessió la Comissió sotmetrà els seus acords al consens dels assistents. Quan el consens no sigui possible, el resultat de les valoracions i deliberacions es traslladarà al Ple deixant clar que no hi ha hagut acord. El Ple, tanmateix, prendrà la decisió que consideri convenient i que legítimament li correspon.

6. A proposta de la Presidència, podran assistir a les reunions altres persones en atenció al seu interès justificat sobre el tema puntual a tractar.

7. El correu electrònic serà el canal habitual de comunicació per a enviaments de les convocatòries, informacions, propostes, actes... al si de la Comissió.

CAPÍTOL III. PROCEDIMENT PER A L'ASSIGNACIÓ DE DENOMINACIONS

Article 8. Procediment de denominació

1. La Comissió del Nomenclàtor de Tortosa proposarà al Ple de l'Ajuntament l'aprovació d'una relació i dels plànols de tots els noms de vials, equipaments i espais públics del municipi. Aquesta relació tindrà la consideració de Nomenclàtor Oficial de Tortosa i recollirà les variacions i les noves denominacions que es puguin produir un cop hagin estat aprovades pel Ple de l'ajuntament.

2. Quan tingui previsió de l'obertura de noves vies o espais d'ús públic, l'àrea de Serveis Territorials municipal ho comunicarà a la Presidència i a la Secretaria de la Comissió.

3. Qualsevol instància administrativa que tingui coneixement de l'existència de vials, equipaments o espais d'ús públic sense denominació ho comunicarà a les persones esmentades en el punt anterior.

4. Pel que fa als equipaments, durant el termini de construcció i abans de la seva posada en funcionament, se seguirà el mateix procediment dels punts anteriors indicant, a més, a quin àmbit pertany l'equipament i les seves característiques.

5. L'expedient administratiu sobre assignació o canvis de denominacions s'iniciarà d'ofici via proposta al Ple a partir de les deliberacions recollides a les actes de les sessions de la Comissió. La seva tramitació anirà a càrrec de la Secretaria.

6. L'aprovació d'aquestes denominacions correspondrà al Ple de l'Ajuntament.

7. El servei responsable de la tramitació de l'expedient administratiu notificarà la resolució favorable del Ple de l'Ajuntament a les àrees i serveis tècnics municipals per a la correcta identificació dels vials, espais i equipaments afectats.

Article 9. Propostes de particulars

1. Les entitats públiques o privades, col·lectius i particulars podran formular una proposta de denominació que hauran de formalitzar en escrit raonat adreçat a l'alcaldia via instància genèrica a través de la Seu Electrònica municipal. Totes les propostes hauran d'ajustar-se als principis, criteris i procediments que s'indiquen en aquest reglament.

2. La proposta serà traslladada a la Comissió del Nomenclàtor de Tortosa per a la seva valoració. Aquesta valoració serà recollida a l'acta de la sessió corresponent i indicarà si la proposta es concreta en un vial, espai o equipament i si hi ha acord, també en aquest extrem. En cas que la petició no concreti el lloc objecte de la denominació, l'acord de consens suposarà la inclusió del nom proposat en el catàleg de futures denominacions.

3. Quan la petició faci referència a un vial, espai o equipament en concret i la Comissió no estimi adient aquesta denominació concreta, se'n podrà informar desfavorablement o determinar la inclusió de la proposta de denominació en el catàleg per a altres futures denominacions.

4. L'acta de la sessió recollirà els arguments a favor i en contra de totes les propostes de particulars que se sotmetin a consideració.

5. El resultat de la deliberació de la Comissió serà comunicat a l'interessat.

Article 10. Altres supòsits

1. En els supòsits de vies o espais oberts a l'ús públic de titularitat privada, la Comissió informarà de forma argumentada sobre possibles denominacions. A les sessions on es tracti sobre aquest extrem hi podrà assistir l'interessat.

2. En alguns supòsits de rellevància especial amb motiu de l'assignació d'un nom a un vial, espai o equipament públic, la Comissió podrà suggerir una consulta pública en el format que consideri adient.

3. Pel que fa als vials o altres zones públiques confrontants o compartides amb altres municipis, la denominació que es proposi s'haurà de fer de conformitat amb el municipi afectat.

Article 11. Criteris genèrics de denominació

Amb caràcter general, es prioritzarà:

1. La incorporació de la toponímia tradicional, dels elements que formen part de l'imaginari col·lectiu local i de la memòria històrica, dels senyals d'identitat de la ciutat. El criteri històric, el cultural, l'onomàstic i el del patrimoni local són punts de referència fonamentals per tenir una coherència en la tasca de la Comissió.

2. El reconeixement de les entitats i personatges locals més rellevants quant a la seva contribució a la comunitat o pel fet d'haver difós una bona imatge de la població a través de la seva activitat i que hi hagin tingut una relació molt estreta.

3. La visualització de les dones en el Nomenclàtor de la ciutat; amb l'objectiu de compensar el dèficit històric de visibilitat de la contribució civil de la dona a la societat, donant la rellevància que es mereix a les personalitats femenines que han destacat en qualsevol àmbit per tal de fer efectiva la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

4. La relació amb els territoris de llengua i cultura catalanes; en referència a tots aquells personatges i esdeveniments històrics, topònims o simbologia que hi tinguin una relació directa.

5. La rellevància científica, social o històrica; en referència a tots aquells personatges, esdeveniments i conceptes que tinguin una dimensió internacional, d'acord amb els valors democràtics i els drets humans. El nom ha de ser exemplificant.

Article 12. Condicionants i criteris tècnics per a les denominacions

1. La incorporació de noms de personatges al Nomenclàtor no es farà abans de la seva mort.

2. Sempre que sigui possible, les plaques de la via pública recolliran els noms de persones amb els dos cognoms. Aquest criteri també es podrà aplicar als noms d'espais i equipaments públics. Les propostes concretes de la Comissió al Ple inclouran una proposta de placa amb contingut detallat.

3. Es defugirà les duplicitats o noms similars que puguin portar a confusió. En cas que la Comissió consideri d'interès utilitzar un nom semblant a un altre de ja existent, s'aplicarà a una tipologia d'espai diferent. D'altra banda, es considerarà la conveniència de canviar els noms repetits per altres denominacions que no es prestin a confusió i que contribueixin a la finalitat del Nomenclàtor descrita en el primer paràgraf del preàmbul d'aquest reglament.

4. En el supòsit de canvis de denominació, es prioritzarà aquell que provoqui la menor incidència o repercussió als ciutadans i que no es presti a confusió fonètica. Cal tenir en compte que el canvi de nom d'un carrer pot suposar problemes registrals per als veïns que hi viuen.

5. Cal triar els noms en funció de cada cas, que tinguin sentit amb allò que cal batejar. Un nom que és bo per a un vial, espai o equipament pot no ser-ho per a un altre. Quan un nom pugui tenir connotacions pejoratives, serà millor trobar-ne un altre.

6. Quan el desenvolupament urbanístic prevegi l'allargament d'un carrer, abans de proposar una denominació caldrà tenir en compte la numeració preexistent perquè aquest fet pot suposar un canvi de nom d'aquesta via pública o, altrament, la numeració podria no ser coherent.

7. En el cas que s'hagi donat de baixa el nom d'un espai públic o equipament o hagi desaparegut físicament per remodelacions del sector, no es donarà el seu nom a una altra via a fi d'evitar els inconvenients que pot

representar per als registres notariais i cadastrals dels veïns. Així mateix tampoc es reutilitzaran per a altres vies les denominacions antigues d'espais públics en les quals hagin figurat persones empadronades.

8. Es normalitzaran els noms des del punt de vista lingüístic i toponímic d'acord amb els Criteris de denominació i de fixació de l'Institut d'Estudis Catalans (<https://patrimoni.pdm.cat/wp-content/uploads/2021/05/Criteris-de-denominacio-i-de-fixacio-en-toponimia-Institut-dEstudis-Catalans.pdf>), amb la normativa aprovada per la Generalitat de Catalunya (<https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/d/2020/11/17/133>) o altres referències (https://slg.uib.cat/digitalAssets/149/149340_iseminari_toponimia.pdf) que no contradiguin aquestes dues.

9. La Comissió determinarà, en les seves sessions, si cal fer excepcions a l'hora d'aplicar els criteris genèrics de denominació previstos en aquest reglament. Aquestes excepcions es faran aportant-hi criteris i cercant el consens. Si cal, aquesta situació pot derivar en una eventual modificació d'aquest reglament, seguint els procediments previstos a la normativa vigent.

Article 13. Comunicacions

Un cop aprovats, l'Ajuntament de Tortosa farà públics els noms nous i les modificacions en la nomenclatura dels carrers i altres vies, equipaments i espais públics i els notificarà als interessats que hagin comparegut a l'expedient. També ho notificarà a entitats, empreses i organismes que prestin serveis públics destinats a la col·lectivitat als quals pugui afectar.

DISPOSICIÓ FINAL

El present reglament entrarà en vigor l'endemà de la publicació del seu text íntegre al Butlletí Oficial de la Província de Tarragona, sempre que hagi transcorregut el termini previst a l'article 65.2 en relació amb l'article 70.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.

Diligència

Aquest reglament va ser aprovat pel Ple de l'Ajuntament, en data 3 de febrer de 2025, publicat l'acord provisional al BOPT núm. inserció 2025-01170 de data 11 de febrer de 2025 i publicat l'acord definitiu al BOPT núm. inserció 2025-03055 de data 9 d'abril de 2025.

El secretari accidental